

EPILOOG

TOEN BLIEZEN DE POORTWACHERS

Toen bliezen de poortwachters.¹ En dan wéét men het: de toegang ligt open om een nieuwe wereld binnen te treden: die waarin *Wetenschappelijke tijdingen* niet langer de onstilbare honger betekent waarmee ik tweeëntwintig jaar lang heb getracht om dit tijdschrift naar behoren te leiden.

Spontaan een vroeger leven ruilen voor een nieuw, dat betekent *quitte* zijn, de balans in evenwicht brengen. Maar de diepere onderstroom is desondanks die van het afscheid nemen, het *dire addio*. Dat moge klinken als een cliché, maar het betekent wel dat men zich plots op Schiermonnikoog bevindt, uitgerekend op dat éne rituele ogenblik in de eeuw waarop het daar oneindig stil wordt, omdat de wind er is gaan liggen.

Is de betekenis van het heengaan en het loslaten mij dan zo weinig vertrouwd? Natuurlijk niet: anderhalf jaar geleden mocht ik in het ADVN met warmte en enthousiasme mijn opvolger begroeten.² Maar afscheid nemen moet men leren en in alles wat moet worden geleerd ben ik een laatbloeier. In mijn inmiddels bejaard geworden hoofd heeft zich het *Good Night, and Good Luck* genesteld, de weemoedig-routineuze groet waarmee de beroemde Amerikaanse nieuwslezer Edward E. Morrow elke late avond afscheid nam van zijn publiek.³

Afscheid nemen betekent steeds dat men een schip verlaat om aan land te gaan. Meer nog: aan land gaan om de zee te zien, zoals Alessandro Baricco zijn *Novecento* besloot.⁴ Met die ingesteldheid kijk ik vandaag ook terug op de geschiedenis van *Wetenschappelijke tijdingen*, dat intussen, *caractère noble*, ruim tachtig jaar bestaat. De filoloog Jozef Goossenaerts (1882-1963) en de arts en hoogleraar Frans Daels (1882-1974) hebben het in maart 1935 opgericht als een instrument ten dienste van de algemene wetenschapsbeoefening in Vlaanderen. Mijn voorganger Gilbert De Smet (1921-2003, hoofdredacteur van 1968 tot 1993), stuurde het tijdschrift tijdens de vroege tachtiger jaren (van vorige eeuw) naar het terrein waar het vandaag zijn uniciteit aan dankt, nl. de wetenschappelijke historiografie van de Vlaamse beweging, in de breedste betekenis waarin men dat thema moet kaderen, onderzoeken, toelichten en begrijpen. Het is uiteraard weinig zinvol om het verhaal van die acht decennia stille revolutie in

— 1 Een verwijzing naar het vers *Toen bliezen de poortwachters* van de Nederlandse dichter Herman Gorter (1864-1927).

2 Het ADVN (Archief en Documentatiecentrum voor het Vlaams-nationalisme) werd gesticht op 21 maart 1984. Op 5 augustus 2014 droeg ik het voorzitterschap over aan Dirk Rochtus.

3 Cf. de gelijknamige film van George Clooney uit 2005.

4 A. Baricco, *Novecento*, Breda, 1998.

een paar regels te beschrijven. Dat zou overigens een herhaling betekenen van wat ik daarover een jaar geleden heb verhaald in de publicatie *1897 was een heerlijk jaar*.⁵

Een tijdschrift op de been brengen vergt vaak historisch pionierswerk. Nadien moet de tocht worden voortgezet, want er worden verwachtingen gewekt en de lezer is een geheel ander iemand dan de asceet die tevreden is met zijn harp. Bovendien heeft die lezer finaal steeds het gelijk aan zijn kant, in het beste geval kan men hem ervan overtuigen dat hij niet de juiste bril draagt. En voor dat laatste is een dosis slimheid en tact nodig: met kan niet zomaar zeggen, *mettez vos lunettes*, kijk eens beter uit. Tussen het tijdschrift en zijn lezer roteert een vorm van loyaleiteit die niet steeds voorspelbaar en beheersbaar is. Kortom: een milde uitdaging.

Die milde uitdaging heeft gedurende meer dan twee decennia deel uit gemaakt van mijn dagelijks leven, net zoals het ADVN daar deel van uitmaakte. De toekomst zal uitwijzen of ik al de puzzelstukjes die daar voor nodig waren in de juiste volgorde heb samengebracht.

Hoe ook, beoordeel mij niet te streng, ik was ook maar een mens. En mochten er desondanks verdiensten te vermelden zijn, dan moet ik die heel zeker delen met de redactie en de bureau-redactie. En met het ADVN, dat onverminderd het logistieke kader verzorgde. Het was een geluk voor mij om u allen op die plek te kunnen ontmoeten.

Gratias tibi ago, ik dank u.

Frans-Jos Verdoodt, hoofdredacteur⁶

5 F.-J. Verdoodt, *Ja, 1897 was inderdaad een heerlijk jaar. Maar wellicht wordt 2014 er ook zo een? De geschiedenis van een tijdschrift*, in: R. Van Cauwelaert & F.-J. Verdoodt, *1897 was een heerlijk jaar. Een bloemlezing uit twintig jaar Wetenschappelijke tijdingen*, Kapellen, 2014, pp. 11-41.

6 Ik werd op 1 januari 1994 hoofdredacteur van *Wetenschappelijke tijdingen*. Jozef Goossenaerts (1882-1963), Michel Hanot (1926-2011) en Gilbert De Smet (1921-2003) gingen mij in die functie vooraf. Bruno De Wever (°1960) wordt op 1 januari 2016 mijn opvolger.